

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1447
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.1.2024/37
Karar Numarası : 2024/3
Başvuran : M. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Eskişehir İl Jandarma Komutanlığı
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın karşı cins jandarma personeline kelepçelenerek götürülmesi ve yoğun bakımda yatağa kelepçelenmesinin kötü muamele yasağına aykırılık teşkil ettiği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. 48 aydır tutuklu olduğunu, kronik rahatsızlıklarından dolayı defalarca hastaneye gittiğini ancak karşı cins jandarma personeline kelepçelenmediğini, 15/8/2022 tarihindeki hastane sevkinde ise kendisi ve başka bir kadın mahpusun karşı cins jandarma personeline kelepçelendiğini ve bu durumun onur kırıcı olduğunu,

b. Kelepçelemeyi yapan personelden daha alt kademedeki personelin defalarca kadın mahpusların hastane sevklerini yapmalarına rağmen personele kelepçelendiğini görmediğini söyleyerek kelepçelerinin çıkartıldığını,

c. Aynı personelin 17/8/2022 tarihindeki hastane sevkinde kelepçeyi sıkı bir şekilde taktığı için elinin sıkıştığını, başka bir personelin kelepçeyi gevşettiğini, bu gibi olayların dayanılmaz olduğunu iddia etmekte olup gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Eskişehir Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığından alınan yazılı görüşte özetle;

a. Sevk ve nakli yapılan mahpusların sadece kendi imkanlarıyla değil kalabalık ortamlarda yakınlarının yardımıyla da firar edebileceği, herhangi bir hasmı tarafından saldırıda bulunulabileceği,

b. Kalabalık ortamların büyük risk oluşturması nedeniyle mahpusun ellerinin kelepçelenmesine ek olarak bir personele ikinci kere kelepçelenmesi ya da koluna girilmesinin firar ya da hasmı tarafından saldırıda bulunulması ihtimallerine karşı önlem olduğu,

c. Başvuranın silahlı terör örgütüne üye olma suçundan dolayı hükümlü olması nedeniyle adli suçlardan dolayı hüküm giyen mahpusa nazaran sevk ve naklinde daha hassas davranılması gerektiği, kadın astsubay yokluğundan dolayı erkek jandarma personelinin mahpusun koluna girmesinin uygun olmayacağı ve temasın kesilmesi için erkek personele kelepçelendiği, beraberinde bulunan kadın infaz ve koruma memuru muayene ve tedavi işlemlerini takip etmekle görevli olduğu ve emniyetinden sorumlu olmadığı için kadın personele

kelepçelenemediği, yapılan işlemlerin mevzuata uygun olduğu, başvuranın onurunu zedelemek ya da rencide etme amacı bulunmadığı ifade edilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. 4 yıldır hastaneye sevk edilmesine rağmen ilk kez bahsi geçen olayın gerçekleştiği, etrafı halihazırda jandarma personeliyle çevrilmiş, 51 yaşında, dizlerinde menisküs yırtığı olan ve zor yürüyen biri olarak kaçamayacağını açık olduğu, eğer yapılan işlem olağan olsa idi bir süre sonra başka personelin kelepçeyi kaldırmayacağı,

b. 12/10/2022'de Eskişehir Şehir Hastanesi Genel Cerrahi Birimi'nde safra kesesi ameliyatı olduğu, narkozdan ayıldığında yoğun bakımda olduğu, hareket etmek istediğinde edemediği ve sağ bacağından üç kelepçe ile yatağa kelepçelendiğini fark ettiği, yoğun bakımda olan, üzerinde hiçbir elbise olmayan ve cihazlara bağlı şekilde kaçma şüphesinin olamayacağı, ilk ayağa kalkışının 48 saat sonra hastane personeli yardımıyla olduğu, zaten 48 saat boyunca jandarma personelinin karşısında olduğu, özellikle kadın bir mahpus olarak yapılanın insani olmadığı ve onur kırıcı olduğu beyan edilmiştir.

5. Muhatap Eskişehir Cezaevi Jandarma Tabur Komutanlığından alınan ek yazılı görüşte özetle;

a. Hastanenin yoğun bakım ünitesinin mahpus koğuştan standartlarına göre emniyetsiz olması, mahpus olmayan hastaların birden çok yatak bulunan yoğun bakım ünitesinde başvuran ile birlikte tedavi görmesi, hasta mahremiyeti ve sağlığı açısından tedavi gören hastaların birbirlerini görmeyecek şekilde perde ile etraflarının kapatılması, bu süre zarfında başvuran ile herhangi bir temasın bulunmaması, mahpusun denetim ve kontrolünün tam sağlanamaması, kendisine ya da başkalarına saldırmaması, intihar girişimi, firar/firara teşebbüs, kaçma/kaçırılma gibi güvenlik açısından riskler olduğu,

b. Söz konusu nedenlerle tedavisini engellemeyecek ve sağlığına zarar vermeyecek şekilde sağlık personelinin uygun görüşü ile emniyet tedbiri olarak tek ayak bileğinden yatak yan muhafazasına kelepçelendiği, kelepçenin zarar vermemesi için başvuranın ayak bileğinin sağlık personeli tarafından gazlı bez ile sarıldığı, hareket serbestisi olması için birbirine eklemek suretiyle uzatılan üç kelepçenin bir ucu yatağın muhafazasına ve diğer ucu ise başvuranın ayak bileğine takılarak emniyet tedbiri alındığı aktarılmıştır.

6. Eskişehir Şehir Hastanesi Başhekimliği tarafından iletilen yazılı görüşte ve görüşe ek başvuranın sağlık dosyasında; doktorun başvuranın kelepçesinin çıkartılmasına dair bir talebi olmadığı görülmüştür.

III. İLGİLİ MEVZUAT

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruların, "*inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulması*" gerekmektedir.

9. Mezkûr Yönetmelik'in 65'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda; başvuranın iddiası konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

12. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, *Bouyid/Belçika*, B. No: 23380/09, 28/9/2015, para. 86). Anayasa ve uluslararası sözleşmeler tarafından kötü muamele, kişi üzerindeki etkisi gözetilerek derecelendirilmiş ve farklı kavramlarla ifade edilmiştir.

13. İnsanlık dışı muamele, işkence sözcüğünden anlaşılan özel yoğunluk ve zalimliğin verdiği acı kadar bir acı ve ıstıraba neden olmayan, ama yine de fiziksel yaralanmaya veya yoğun fiziksel ve ruhsal acıya sebep olan bir muameledir. Kişinin bedenine fiziksel müdahalelerin sebebiyet verdiği yaralanmalar ve fiziksel acılar insanlık dışı muamele oluşturabilir. Sırf ruhsal ıstıraba sebep olan bir eylem nedeniyle insanlık dışı muamele söz konusu olabilir. Aşağılayıcı muamele ise, insan onuruna ağır saldırıları içeren bir eylemdir. Mağdurda korku, üzüntü, bayağılık duyguları yaratabilecek nitelikteki eylemler, kişinin fiziksel veya ruhsal direncini kırıcı belli bir ağırlık düzeyine ulaşmışsa aşağılayıcı muamele olarak nitelendirilebilir. Bir muamelenin amacının mağduru utandırma veya küçültme olup olmadığı dikkate alınması gereken bir faktör olduğu halde, böyle bir amacın bulunmaması kötü muamele yasağının ihlal edilme ihtimalini ortadan kaldırmaz (Osman Doğru&Atilla Nalbant, *İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi Açıklama ve Önemli Kararlar*, Ankara, 2013, 1.Cilt, s. 139- 140).

14. Mahpuslar, Anayasa'nın 19'uncu maddesi kapsamında hukuka uygun olarak kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkından mahrum bırakılabilirlerken genel olarak ulusal ve uluslararası mevzuat ile tanınan diğer hak ve özgürlüklere sahiptirler. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi (AYM) cezaevinde tutulmanın kaçınılmaz sonucu olarak suçun önlenmesi ve disiplinin sağlanması gibi cezaevinde güvenliğin sağlanmasına yönelik kabul edilebilir makul gerekliliklerin olması durumunda mahpusların sahip oldukları haklarının sınırlanabileceğini belirtmiştir (AYM, *Turan Günana*, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, para. 35). Mahkeme mahpusların temel hak ve hürriyetlere genel olarak sahip olmalarının, bu haklarının ceza infaz kurumu dışındaki bireyler kadar güvence altına alındığı anlamında değerlendirilmemesi gerektiğini, ceza infaz kurumlarının işlev ve amacı kapsamında mahpusların haklarının ceza infaz kurumuna girmekle zaten sınırlanmış olduğunu belirtmiştir (AYM, *Mehmet Reşit Arslan ve Diğerleri*, B. No: 2013/583, 10/12/2014, para. 73).

15. AİHS, mahpusların sağlık nedeniyle serbest bırakılması yükümlülüğünü getirmemektedir. Bununla birlikte çok istisnai ve ciddi koşullarda, iyi bir ceza adaletinin gerçekleştirilmesi adına insani nitelikli birtakım tedbirlerin alınmasının gerekli olduğu durumların ortaya çıkması mümkündür. AİHM'e göre kişilerin klinik tablosu

özgürlükten yoksun bırakılmayı gerektiren infaz şekillerinde dikkate alınması gereken unsurlardan birini oluşturmaktadır (AİHM, *Gülay Çetin/Türkiye*, B. No: 44084/10, 5/3/2013, para.102). Her ne kadar, Sözleşme'nin 3'üncü maddesi, özgürlüğünden mahrum bırakılanları sağlık gerekçeleriyle serbest bırakmak için genel bir yükümlülük getirdiği şeklinde yorumlanamazsa da, 3'üncü madde, devlete, tutmanın uygulamadaki gerekleri göz önünde bulundurularak, gerekli tıbbi tedaviyi sağlamak gibi birtakım önlemler alınması suretiyle özgürlüğünden mahrum bırakılanların esenliğini koruma yükümlülüğü getirmektedir (AİHM, *Mouisel/Fransa*, B. No: 67263/1, 14/11/2002, para. 40).

16. Hastalığı olan mahpuslara sevk veya tedavileri sırasında kelepçe takılması ise, işkence ve kötü muamele yasağı ile bağlantılı olarak mahpuslara yönelik muameleler kapsamında değerlendirilebilir. AİHM'e göre kelepçe gibi hareketi kısıtlayıcı araçların kullanılması, hukuka uygun bir tutma kararıyla ilgili olarak uygulanması ve makul ölçüde gerekli olandan fazla güç kullanmayı içermemesi veya kişinin kelepçeli halini kamuya ifşa etme amacı taşımaması halinde, Sözleşme'nin 3'üncü maddesi bakımından bir sorun doğurmamaktadır. Bu işlemin uygulanmasında kişinin kaçma, yaralamaya veya bir zarara sebebiyet verme riski bulunup bulunmadığı ile tıbbi tedavi için hastaneye sevkine kendine özgü koşulları dikkate alınmalıdır (AİHM, *Henaf/Fransa*, B. No: 65436/1, 27/11/2003, para. 48).

17. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 93'üncü maddesine göre; *“Yakalanan veya tutuklanarak bir yerden diğer bir yere nakledilen kişilere, kaçacaklarına ya da kendisi veya başkalarının hayat ve beden bütünlükleri bakımından tehlike arz ettiğine ilişkin belirtilerin varlığı hâllerinde kelepçe takılabilir.”*

18. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 50'nci maddesine göre; *“Hiçbir hâlde zincir ve demire vurmak tedbir olarak uygulanmaz. Kelepçe ve bedensel hareketleri kısıtlayıcı araçlar; a) Yetkili makamın önüne getirildiğinde çıkarılmak kaydıyla, sevk ve nakil sırasında kaçmayı önlemek için, b) Hekimin talimat ve gözetiminde olmak üzere tıbbî nedenlerle, c) Diğer kontrol usûllerinin yetersizliği hâlinde hükümlünün kendisine veya başkalarına zarar vermesine veya eşyayı tahrip etmesine engel olmak için kurum en üst amirinin emriyle, kullanılabilir.”*

19. 21/1/2017 tarihli ve 29995 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'nin 34'üncü maddesine göre; *“Tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakli sırasında kaçmalarını önlemek için sağlığa zarar vermeyecek gerekli bütün önlemler alınır. Sevkten önce sevk yapılacak yerin jandarma komutanlığına bilgi verilerek kendi yönünden gerekli önlemleri alması sağlanır.”*

20. Ceza ve İnfaz Kurumlarının Dış Koruması ile Sevk ve Nakil Hizmetleri Yönergesi'nin (JGY 456-3(C)) 24'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) ve (f) bentlerine göre; *“(2) Sevk ve Nakiller Esnasında; (...) (b) Hükümlü ve tutukluların kaçmalarını önlemek amacıyla, kelepçe takmak, sevk edilenin koluna girmek, yeterli sayıda personel ile etrafında çember oluşturmak gibi sağlığa zarar vermeyecek şekilde gerekli bütün önlemler alınır. Alınacak emniyet tedbirlerinin derecesinin tayininde belirleyici olan tek husus güvenlik ihtiyacıdır. Güvenlik ihtiyacını değerlendirerek kelepçe takılmasına karar verme yetkisi birlik komutanındadır. (...) (f) Hükümlü ve tutukluların kelepçelerinin anahtarları devriye komutanında bulunur. Kelepçeli götürülen hükümlü ve tutukluların, ölüm, yaralanma, kalp krizi, ağır hastalık, zorunlu ihtiyaçlar gibi zaruri haller dışında kelepçeleri açılmaz. Kelepçenin zaruri hallerde açılması durumunda ise, devriye komutanı tarafından, emniyet tedbirleri artırılır ve daha dikkatli davranılır.”*

21. Mezkûr Yönerge'nin 27'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendine göre; *“Yapılacak muayene ve tedaviyi engellediği için kelepçenin çıkartılmasının doktor tarafından talep edilmesi halinde tutanak düzenlenerek doktora imzalatılır, muayene ve tedavi sırasında gerekli emniyet tedbirleri alındıktan sonra kelepçe çıkartılır.”* Üçüncü fıkrasına göre ise; *“(3) Sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören hükümlü ve*

tutukluların muhafazası ile ilgili olarak; (a) Muayeneyi yapan doktor tarafından, hükümlü ve tutukluların sağlık kuruluşunda yatarak tedavi edilmelerine karar verildiğinde, yatarak tedavi görecektir hükümlü ve tutuklular o sağlık kuruluşunda bulunan hükümlü koğuşuna yatırılır ve tedavileri burada yapılır. Hükümlü koğuşu bulunmadığı takdirde, Jandarma tarafından gerekli tedbirler alınarak, tedavileri, oluşturulacak geçici hükümlü koğuşunda tamamlanır. (...) (c) Hükümlü koğuşları ve servisleri, ceza infaz kurumlarının bir bölümü olarak kabul edilir ve ceza infaz mevzuatı bu bölümlerde de uygulanır. (...) (n) Gerektiğinde, hükümlü ve tutukluların sağlığına zarar vermeyecek şekilde kaçmalarını önlemek amacıyla kelepçe takılabilir. Kelepçenin muayene ve tedaviyi engellemesi halinde kelepçe açılır. (...)"

22. Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıklarının taraf olduğu Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol'ün 33'üncü maddesine göre "*Hastaneye sevk edilen hükümlü ve tutuklular, yatarak tedavi edilmeleri gerektiği takdirde, o hastanede bunlara tahsis edilen hükümlü koğuşuna yatırılır ve tedavileri burada yapılır. Hastanede hükümlü koğuşu olmadığı takdirde, jandarma tarafından gerekli güvenlik tedbirleri alınarak oluşturulacak geçici hükümlü koğuşlarında tedavileri tamamlanır.*" 35'inci maddesine göre ise; "*Hükümlü koğuşları ve servisleri, ceza infaz kurumlarının bir bölümü olarak kabul edilir ve infaz mevzuatı bu bölümlerde de uygulanır.*"

23. AYM; hastane gözlem odasının güvenlik yönünden yeterli olmaması, pencereden ya da kilidi kemer tokasıyla açılmak suretiyle kapıdan kaçma ihtimalinin bulunması ve hastanenin kalabalık olmasından kaynaklı olarak güvenlik zaafı yaşanabileceği gerekçeleriyle kelepçe kullanılabilmesini ifade etmiştir. Kelepçe kullanılmasının orantılılığı hususunda ise; mahpusun kolluk görevlilerinin kendisine fiziki olarak zarar verme ya da aşağılama kastıyla hareket ettiklerine dair bir iddiasının olmadığını da göz önünde bulundurarak kelepçenin fiziksel olarak olumsuz etki yarattığının ortaya konulmadığı, uygulanan tedbirin şekli ve süresi dikkate alındığında orantısız olmadığı, başvuru konusu uygulamanın kötü muamele sayılabilmesi için gerekli olan asgari eşiği aşmadığı kanaatine varılmıştır (AYM, *Hüseyin Şenel*, B. No: 2016/1616, 15/9/2020, para. 45-49).

24. Somut olayda başvuran hastaneye sevki sırasında halihazırda kelepçeli olmasına rağmen karşı cins jandarma personeline kelepçelendiğini, başka tarihli sevkinde ise kelepçenin boşluksuz şekilde ve canını acıtarak takıldığını, iki dizinde de menisküs yırtığı olduğunu, ayrıca etrafı jandarma personeli ile çevrili olduğu için bu uygulamanın orantısız olduğunu, safra kesesi ameliyatı nedeniyle yoğun bakımdayken yatağa kelepçelendiğini iddia etmiştir. Muhatap İdare, kalabalık mekanların büyük risk oluşturması nedeniyle mahpusun ellerinin kelepçelenmesine ek olarak personele kelepçelenmesi ya da koluna girilmesinin firar ya da hasmı tarafından saldırıda bulunulması risklerine karşı önlem olduğunu, kadın astsubay yokluğundan dolayı erkek jandarma personelinin mahpusun koluna girmesinin uygun olmayacağı ve temasın kesilmesi için erkek personele kelepçelendiğini; yoğun bakımda ise mahpusun denetim ve kontrolünün tam sağlanamaması, kendisine ya da başkalarına saldırması, intihar girişimi, firar/firara teşebbüs, kaçma/kaçırılma gibi güvenlik açısından riskler olduğu için yatağa kelepçelendiğini aktarmıştır.

25. Somut olayda başvuranın silahlı terör örgütüne üye olma suçundan dolayı cezasını infaz etmekte olduğu, adli suçlardan dolayı hüküm giyen mahpuslara nazaran sevk ve naklinde daha hassas davranılması gerekliliği de göz önünde bulundurularak birlik komutanının takdiri kapsamında kelepçe takılmasına karar verildiği görülmektedir. Mahpusların kaçmalarını önlemek amacıyla, kelepçe takmak, sevk edilenin koluna girmek, yeterli sayıda personel ile etrafında çember oluşturmak gibi sağlığa zarar vermeyecek şekilde gerekli önlemler alınması mevzuat kapsamında olmakla beraber muhatap tarafından erkek jandarma personelinin kadın mahpusun koluna girmesi uygun olmayacağı için teması kesecek şekilde jandarma personeline kelepçelendiği

ifade edilmiştir. Nitekim başvuranın birçok kez sevk edilmesine rağmen bu durumun ilk kez başına geldiğini ifade etmesi yapılan uygulamanın süreklilik arz etmediğini göstermektedir. Başvuran dizlerinde menisküs yırtığı olduğu için kaçamayacağını iddia etse de kaçma eylemine benzer şekilde kaçırılma eyleminin de sevk ve tedavi sırasında bir güvenlik riski oluşturduğu açıktır. Mahpusun sağlığına zarar vermediği sürece güvenlik amacıyla gerek hastaneye sevk gerekse tedavi sırasında kelepçe takılabileceği, özgürlüğünden mahrum bırakılmanın kaçınılmaz sonucu olarak güvenliği sağlama amacı taşıyan bu gibi uygulamaların olağan olduğu, somut olayda kelepçe takılmasının başvuranın sağlığına zarar vermediği ve doktor tarafından da kelepçenin çıkartılmasına yönelik bir talimat verilmediği, herhangi bir fiziksel zarar olmaksızın sevk sırasında sadece kelepçe takılmasının kötü muamele yasağının ihlali olmayacağı kanaatine varılmaktadır.

26. İlgili mevzuat incelendiğinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan hasta bir kimseye sağlık kuruluşlarında tedavileri esnasında güvenlik ihtiyacı değerlendirilerek birlik komutanı tarafından kelepçe takılmasına karar verilebileceği; ancak yapılacak muayene ve tedaviyi engellediği için kelepçenin çıkarılmasının doktor tarafından talep edilmesi halinde, muayene ve tedavi sırasında gerekli emniyet tedbirleri alındıktan sonra kelepçenin çıkartılmasının mümkün olabileceği değerlendirilmektedir. Muhatap başvuranın tedavisini engellemeyecek ve sağlığına zarar vermeyecek şekilde sağlık personelinin uygun görüşü ile emniyet tedbiri olarak tek ayak bileğinden yatak yan muhafazasına kelepçelendiği, kelepçenin zarar vermemesi için başvuranın ayak bileğinin sağlık personeli tarafından gazlı bez ile sarıldığı, hareket serbestisi olması için birbirine eklemek suretiyle uzatılan üç kelepçenin bir ucunun yatağın muhafazasına ve diğer ucunun ise başvuranın ayak bileğine takılarak emniyet tedbiri alındığını ifade etmiştir. Eskişehir Şehir Hastanesi Başhekimliğinden alınan yazılı görüşte de doktorun kelepçenin çıkarılmasına dair bir talebi olduğuna ilişkin bilgi bulunmamaktadır. Şikayet konusuna ilişkin bilgiler değerlendirildiğinde; yapılan uygulamanın muayene ve tedaviyi engellemediği, muhatapın imkanlar dahilinde güvenliği sağlamak ve başvuranın zarar görmesini engellemek için gereken özeni gösterdiği, söz konusu uygulamanın kişiye özgürlüğünden mahrum bırakılmış olmanın getirdiği elem seviyesinin ötesinde bir tesir yaratmadığı kanaati oluşmaktadır. Dolayısıyla şikayete konu uygulamanın kötü muamele yasağının ihlal edilmesi için gerekli olan eşiği aşmadığı değerlendirilmektedir.

27. Sonuç olarak 6701 sayılı Kanun kapsamında kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmaktadır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

11/01/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye